

Відбився я від вас, і ви мене забули.

А життя наложило ярмо на карк і казало орати.

Орю.

Кладуться скиби чорні та глибокі, довгі-предовгі. А під цими скибами мої сили, моя молодість, моє все. Так день за днем.

І тільки в тиху ніч, як місто всне і як клопоти задрімають, відчиняю вікно та дивлюся на схід. Дивлюся і слухаю.

Та око моє паде в пітьму просторів, а думка кане в сутолоку подій.

Так минають години, поки око не почне в пітьмі читати, а думка до заколоту не звикне.

Тоді чую якийсь гамір великий, якийсь далекий шум і рев, наче повинь іде...

Бийте в дзвін, бийте в дзвін на тривогу, щоб збудився малий і великий, щоб до праці метнувся усякий, щоб не було на рятунок пізно, бийте в дзвін, бийте в дзвін, на тривогу!

Гать будуйте кріпку і високу, щоб нас море грізне не залляло, щоби ми у багні не застрягли та щоб внуки дідів не прокляли, що не вміли краю боронити, — гать будуйте кріпку і високу!..

Чую гам, і шум, і рев скажений.

І я на тую гать кидаю свою пайку, дрібні слова. "Буває слово від діла важкіше, буває діло, доброго слова не варте".

Кидаю пайку на гать, най кріпиться, най росте високо! А кидаючи, не знаю, де впадуть і де ляжуть ці слова, що кину.

Чи як камінь на споді, в основі, як те вапно, що споює каміння, чи як земля, що греблю накриває? Хоч не знаю — кидаю здалека.

Бо, може, від цих слів, як від каміння: відіб'ється яка ворожа хвиля і покотиться назад у море з шумом?..

Може, як вапно мур скріпляє, так вони скріплятимуть каміння, що лежить в основах, гень, на споді...

А може, на них, як на землі, верх греблі, виросте трава, зацвітуть квіти і вкоріниться тіниста липа або висока вистрілить тополя...

І, може, колись, у тіні цієї липи, гратимуться безтурботні діти, як ті легкі хмарки на блакиті.

Або колись (коли, хто може знати?) на струнку тополі гляне хлопець умний, або дівчина вродлива коло його, і гадки їх полинуть високо, наче віти отсеї тополі...

А здалека шумітиме море, в береги скалисті вперте, переможене, приборкане, безпечне.

Гать будуйте — кріпку і високу!

Краків, 1910